

কাষৰ শাক-পাচলি বাগিচাৰ ছবিখনলৈ মন কৰাচোন। তাত কি কি শাক-পাচলি আৰু ফল-মূল দেখা পাইছা? এই বাগিচাখনৰ উপৰি তোমালোকৰ ঘৰৰ বা চুবুৰীয়া লোকৰ বাগিচাত আৰু কি কি পাচলি দেখিছা? তোমালোকে দেখা সেই শাক-পাচলিবোৰৰ নাম আৰু সেইবোৰ কেনেকৈ খায় জানানে? তেনে শাক-পাচলিবোৰৰ নাম লিখি উলিওৱা আৰু সেইবোৰৰ কোন অংশ খোৱা হয় তলৰ তালিকাত দিয়া ধৰণে নিজৰ বহীত লিখা।

শাক-পাচলিৰ বাগিচা

শাক-পাচলিৰ নাম- (১)..... (২)..... (৩)..... (৪)..... (৫).....
 (৬)..... (৭)..... (৮)..... (৯)..... (১০).....

কোন অংশ খোৱা হয়

শিপাৰ অংশ	গা-গছৰ অংশ	পাত	ফল	বীজ
গাজৰ	ওলকবি	পালেং	অমিতা	

তোমালোকে নিশ্চয় জানা যে, কিছুমান শাক-পাচলি আমি ৰান্ধি খাওঁ আৰু কিছুমান কেঁচাই খাওঁ। অমিতা, গাজৰ, বিলাহী, তিয়ঁহ আদি পাচলিবোৰ আমি ৰান্ধিও খাওঁ আৰু কেঁচায়ো খাওঁ।

➤ তোমালোকৰ ঘৰত কোনবোৰ শাক-পাচলি ৰান্ধি খোৱা আৰু কোনবোৰ কেঁচাই খোৱা লিখা-

● ৰান্ধি খোৱা শাক-পাচলি—

● কেঁচাই খোৱা শাক-পাচলি

শাক-পাচলিৰ লগতে আমি আৰু বহুতো খাদ্যবস্তুক আহাৰ হিচাপে গ্ৰহণ কৰোঁ, যেনে — ভাত, দাইল, ৰুটি, তেল, চেনি, মচলা আদি। এইবোৰ আহাৰ খাই আমি জীয়াই থাকোঁ। ভাত আমাৰ প্ৰধান আহাৰ। ধানৰপৰা চাউল পাওঁ। চাউলৰ পৰা ভাত হয়। সেইদৰে ঘেঁহুৰপৰা আটা, কুঁহিয়াৰৰপৰা চেনি, সৰিয়হৰপৰা তেল হয়। এই সকলোবোৰ খাদ্যবস্তু আমি শস্যৰপৰা পাওঁ। এই শস্যবোৰ পাবলৈ আমি ভিন ভিন বতৰ বা ঋতু অনুসৰি ভিন ভিন শস্যৰ খেতি কৰোঁ।

শাক-পাচলিৰ খেতি

বতৰ অনুসৰি ভিন ভিন শাক-পাচলিৰ খেতি কৰা হয়। কিছুমান শাক-পাচলিৰ খেতি বাৰিষা কালত কৰা হয়। আনহাতে, কিছুমান শাক-পাচলিৰ খেতি খৰালি কালত কৰা হয়।

লিখোঁ আহা —

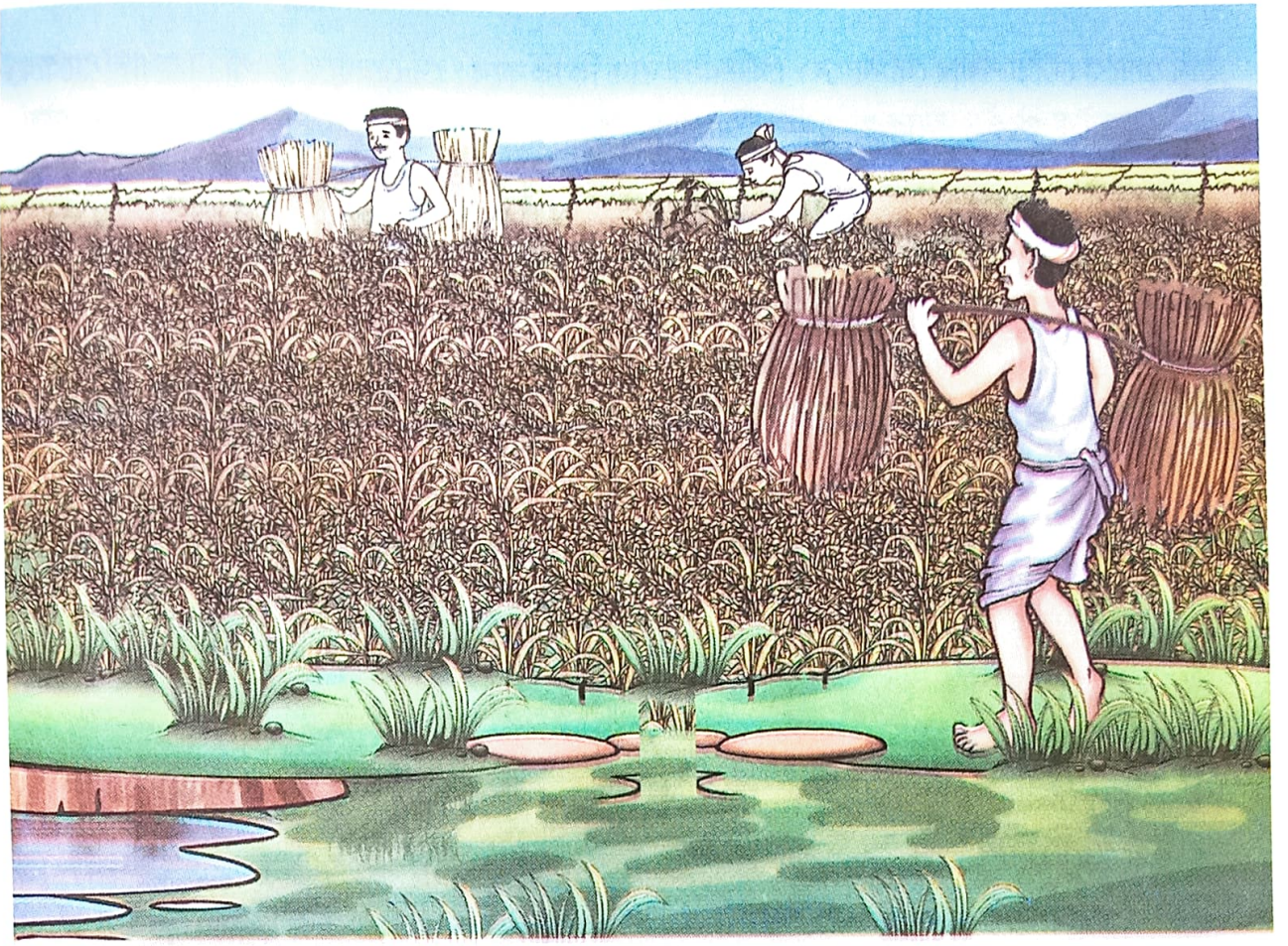
➤ তলত দিয়া শাক-পাচলিবোৰ বাৰিষা কালত নে খৰালি কালত হয়?

লাইশাক, বেঙেনা, গাজৰ, লাও, মূলা, তিয়ঁহ, ৰঙা লাও, কোমোৰা, জিকা আৰু অমিতা।

বাৰিষা কালত হোৱা শাক-পাচলিৰ নাম	খৰালি কালত হোৱা শাক-পাচলিৰ নাম
.....
.....
.....
.....

জানি লওঁ আহা

বিশেষ কৌশল প্ৰয়োগ কৰি আৰু উন্নতমানৰ বীজ ব্যৱহাৰ কৰি বাৰিষা কালত হোৱা শাক-পাচলিৰ খেতি খৰালি কালতো কৰিব পৰা যায়। তেনেদৰে খৰালি কালৰ খেতিও বাৰিষাকালত কৰিব পাৰি।

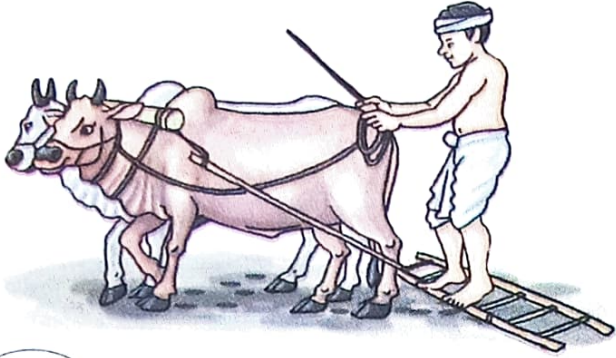
ধাননি পথাৰ

আঘোণ মাহৰ পথাৰত লহপহকৈ বাঢ়ি অহা ধাননি ডৰালৈ চাবাচোন। পকা ধানৰ থোকেৰে ধান গছবোৰ ভৰি পৰে। পথাৰখন সোণোৱালী হৈ পৰে। দেখিলে চকু-মন জুৰ পৰি যায়। সেইদৰে সৰিয়হ ফুলাৰ সময়ত পথাৰখন হালধীয়া হৈ চালে চকুৰোৱা হৈ পৰে। এই সকলোবোৰ খাদ্য শস্য। ধান, মাহ, তেল, মচলা জাতীয় শস্য, কুঁহিয়াৰ, মৰাপাট আদিয়েই অসমত হোৱা প্ৰধান শস্য। তদুপৰি আলু, বেঙেনা, বিলাহী, জলকীয়া আদিৰ খেতিও আমাৰ ৰাজ্যত প্ৰচুৰ পৰিমাণে হয়। আমাৰ খেতিয়কসকলে বহু শ্ৰম কৰি এনেবোৰ শস্যৰ খেতি কৰে। তেওঁলোকে উৎপাদন কৰা শস্যবোৰ আমি দোকান বা বজাৰপৰা কিনি আনো। এই শস্য আৰু শাক-পাচলিবোৰেৰে আমি ৰান্ধনিশালত আহাৰ প্ৰস্তুত কৰি খাওঁ।

ওপৰৰ ছবিখনলৈ মন কৰা। তাত কি কি কাম কৰা হৈছে কোৱা।

➤ তোমালোকে খেতি পথাৰ দেখিছনে? খেতিয়কে তাত কি কি কৰে? তেওঁলোকে উৎপাদন কৰা শস্যবোৰ আমি কেনেকৈ পাওঁ? তলৰ ছবিকেইখনলৈ চোৱা আৰু দলত আলোচনা কৰি শস্য উৎপাদনৰ পৰা ৰাস্তানিশালত ৰাফি খোৱালৈকে একাদিক্ৰমে নম্বৰবোৰ দিয়া আৰু কাৰ্যবোৰৰ নাম লিখা।

.....

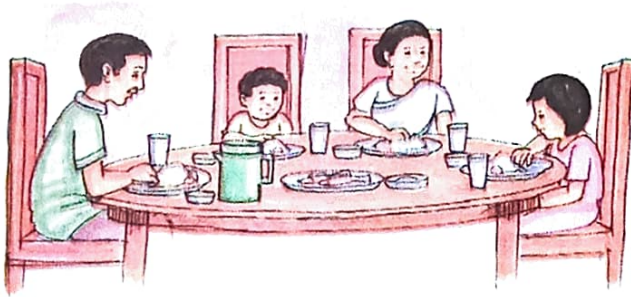
.....

.....

.....

.....

.....

.....

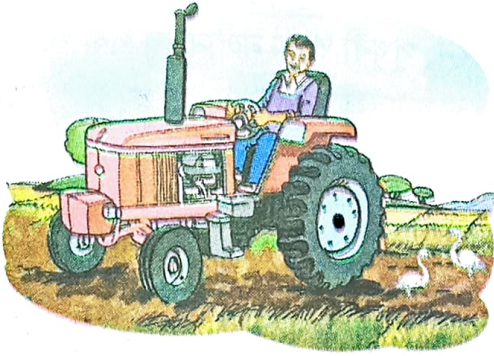
.....

খেতিৰ বিষয়ে জানি লওঁ আহা—

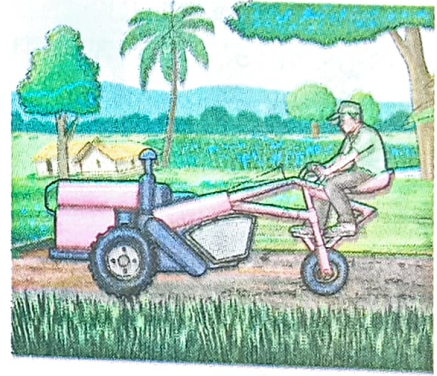
খেতি কৰিবলৈ প্ৰথমতে মাটিডৰা ভালদৰে চহাব লাগে। মাটি বিভিন্ন প্ৰকাৰে চহোৱা হয়, যেনে- হাল বোৱা, কোৰ মৰা, ট্ৰেক্টৰেৰে চহোৱা। ট্ৰেক্টৰেৰে কম সময়ৰ ভিতৰতে অধিক মাটি চহাব পাৰি। প্ৰয়োজন মতে মাটিডৰাত সাৰ আৰু পানীৰ যোগান ধৰিব লাগে। তদুপৰি কীট-পতংগৰপৰা শস্য ৰক্ষা কৰিবলৈ উচিত পৰিমাণত কীটনাশক ঔষধ দিব লাগে আৰু উন্নত জাতৰ বীজ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। গোবৰ, পচন সাৰ আৰু কৃত্ৰিম সাৰ ব্যৱহাৰ কৰি মাটি সাৰুৱা কৰি তোলা হয়।

অভিভাৱকৰপৰা জানি লৈ লিখা—

➤ কৃষিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় উন্নত ব্যৱস্থাসমূহ আৰু খেতিৰ সঁজুলিবোৰৰ নাম লিখা।

ট্ৰেক্টৰেৰে মাটি চহোৱা

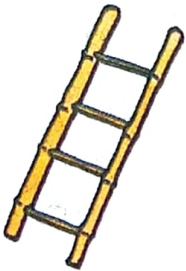
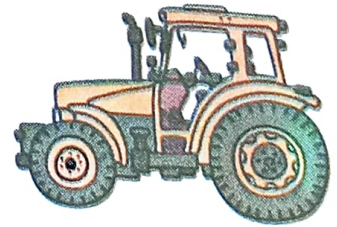
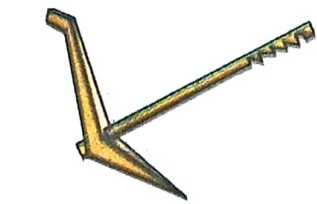

পাৱাৰ-টিলাৰ

গৰুৰদ্বাৰা হাল বোৱাৰ সলনি প্ৰায়বোৰ খেতিয়কেই আজিকালি মাটি চহ কৰিবলৈ ট্ৰেক্টৰ ব্যৱহাৰ কৰে। মাটি চহ কৰাৰ লগতে শস্যৰ বীজ সিঁচা আৰু শস্য কঢ়িয়াবলৈ পাৱাৰ-টিলাৰ আদি উন্নত যন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰে। ইয়াৰ ফলত কম পৰিশ্ৰমতে বহুখিনি মাটিত খেতি কৰিব পাৰি।

তলৰ ছবিত দেখা খেতিৰ সঁজুলিবোৰৰ নাম লিখা—

DAILY ASSAM

দূৰদৰ্শন আৰু অনাতাঁৰ মাধ্যমৰ জৰিয়তে উন্নত মানৰ খেতিৰ প্ৰণালীৰ বিষয়ে বিভিন্ন কাৰ্যসূচীৰ যোগেদি সম্প্ৰচাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ দ্বাৰা খেতিয়কসকলে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ শস্যৰ খেতি কেনেকৈ কৰিব পাৰি বা উন্নতমানৰ খেতি কৰি কেনেকৈ অধিক লাভৱান হ'ব পাৰি সেই বিষয়ে ভালদৰে জানিব পাৰে। আজি-কালি ম'বাইল ফোনৰ যোগেদিও খেতি কৰাৰ পদ্ধতি সম্পৰ্কে নানা কৌশল আয়ত্ত কৰিব পাৰে।

ধানখেতিৰ বাবে যথেষ্ট পৰিমাণে পানীৰ প্ৰয়োজন। অসমৰ বেছিভাগ খেতিয়কেই বৰষুণৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰি খেতি কৰে। বৰষুণৰ অভাৱ হ'লে শস্যৰ উৎপাদন ভাল নহয়। অসমত বাৰিষা আৰু খৰালি দুয়োটা সময়তে ধান খেতি কৰা হয়।

বাৰিষাকালত বৰষুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি অন্য কিছুমান শস্যৰো খেতি কৰা হয়। আনহাতে খৰালি কালত কৰা কিছুমান শস্যকো পানীৰ দৰকাৰ। তেনেবোৰ খেতিত কৃত্ৰিমভাৱে পানী যোগান ধৰা হয়। বিদ্যুৎ বা ডিজেল চালিত পাম্পৰ সহায়ত নৈ, পুখুৰী আৰু নলীনাৰ পৰা পানী নি খেতি পথাৰত যোগান ধৰা হয়।

কৃত্ৰিমভাৱে খেতি পথাৰত পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা

খেতি-বাতি কৰি বহুলোকে জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰে। আজি-কালি উন্নত কৃষি প্ৰণালী প্ৰয়োগ কৰি অধিক শস্য উৎপাদন কৰিব পাৰে। উৎপাদিত কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ উদ্যোগ গঢ়ি উঠে। আমাৰ ৰাজ্যখনত প্ৰধানকৈ ধান, মাহ, সৰিয়হ, কুঁহিয়াৰ, চাহ, মৰাপাট, আনাৰস, কমলা, বাঁহ-বেত আদি প্ৰচুৰ পৰিমাণে উৎপাদন কৰা হয়। এইবোৰ সামগ্ৰীৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি চাহ উদ্যোগ, চেনি কল, মৰাপাট কল, কাগজ কল, বাঁহ-বেতৰ উদ্যোগ, মিঠাতেলৰ উদ্যোগ আদি গঢ়ি উঠিছে। এই উদ্যোগসমূহে আমাৰ ৰাজ্যৰ আৰ্থিক অৱস্থা টনকিয়াল কৰাত সহায় কৰিছে।

কৰি চাওঁ আহা-(অভিভাৱক বা শিক্ষকৰ সহায় ল'ব)

- তিনিটা খালী টিনৰ পাত্ৰ বা প্লাষ্টিকৰ গিলাচত তিনি প্ৰকাৰৰ মাটি ভৰাই লোৱা। তিনিওটা পাত্ৰৰ প্ৰতিটোতে এটাকৈ পানীত তিয়াই থোৱা কোমল বুটমাহ পুতি দিয়া আৰু ব'দ পৰা ঠাইত থৈ দিয়া। প্ৰতিদিনে পাত্ৰকেইটাত পানী দি লক্ষ্য কৰি থাকিব।

এতিয়া তলৰ তালিকা অনুসৰি কি পালা লিখা।

মাটিৰ প্ৰকাৰ	গছপুলিৰ বৃদ্ধি (ছেণ্টিমিটাৰত)	
	৫ দিনৰ পাছত	১২ দিনৰ পাছত
বালিচহীয়া মাটি		
বোকা মাটি		
পলসুৱা মাটি		

কোনবিধ মাটিত গছপুলিৰ বৃদ্ধি ভাল হৈছে আৰু কোনবিধ মাটিত বেয়া হৈছে চোৱা আৰু কিয় হৈছে চিন্তা কৰা।

পলসুৱা মাটিত গছপুলিৰ বৃদ্ধি ভাল হৈছে। কাৰণ ইয়াত গছৰ বৃদ্ধিৰ বাবে লাগতিয়াল জৈৱিক সাৰ থাকে। উদ্ভিদৰ বৃদ্ধিৰ বাবে মাটিৰ গুণাগুণৰ উপৰি সূৰ্যৰ তাপ, পোহৰ আৰু পানীৰ আৱশ্যক।

DAILY ASSAM

জানি লওঁ আহা

- ❖ পলসুৱা মাটি খেতিৰ বাবে উপযোগী।
- ❖ আজি-কালি খেতি কৰোঁতে বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰা হয়। ইয়াৰ ফলত শস্যৰ উৎপাদন বাঢ়ে, বেমাৰ-আজাৰ কমে আৰু কম দিনতে খেতি সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰি। বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত খেতিয়কৰ শ্ৰমো লাঘৱ হয়।
- ❖ খেতিৰপৰা অধিক উৎপাদন পাবলৈ খেতিত সাৰ প্ৰয়োগ কৰা হয়।
- ❖ গছ-গছনি, শাক-পাচলি আৰু ফল-মূলৰ পেলনীয়া অংশ কিছুদিন গাঁতত পুতি থৈ আমি পচন সাৰ প্ৰস্তুত কৰি ল'ব পাৰোঁ।
- একেডৰা মাটিতে একেবিধ শস্যকে বছৰি বছৰি কৰি নাথাকি শস্য পৰিৱৰ্তন কৰি মাহ জাতীয় শস্য উৎপাদন কৰি মাটিডৰাৰ উৰ্বৰতা অধিক বৃদ্ধি কৰিব পাৰি।
- গোবৰ, প্ৰাণীৰ মলমূত্ৰ, হাড়ৰ গুড়ি, কেঁচুসাৰ আদি হৈছে জৈৱিক সাৰ।

শস্যবোৰৰ নাম জানো আহা—

ধানজাতীয় শস্য— আহু, শালি আৰু বাওকে আদি কৰি নানা বিধ ধানৰ খেতি কৰা হয়।

মাহজাতীয় শস্য— মাটিমাহ, মগুমাহ, বহৰ, মচুৰ, মটৰমাহ আদি।

DAILY ASSAM

তেলজাতীয় শস্য— তিল, সৰিয়হ, তিচি, বেলিফুল আদি।

মচলাজাতীয় শস্য— আদা, নহৰু, জালুক, জিৰা, ধনিয়া আদি।

ঔষধি গুণযুক্ত উদ্ভিদ—

প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা ঔষধি গুণ থকা উদ্ভিদৰ লগত চিনাকি হওঁ আহা—

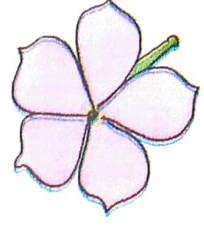
মানিমুনি

নিমপাত

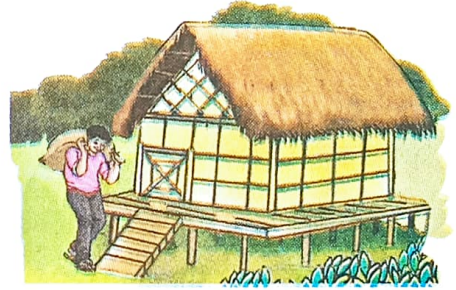
তুলসী

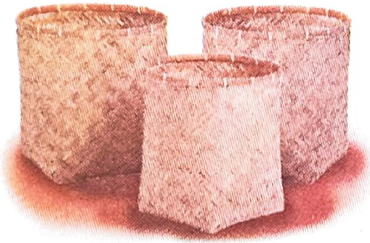
নয়নতৰা ফুল

➤ ঘৰৰ জ্যেষ্ঠসকলৰ পৰা জানি লৈ আৰু কিছুমান ঔষধি গুণযুক্ত উদ্ভিদৰ নাম লিখা।

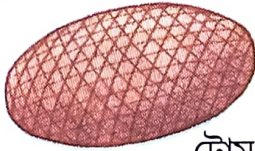
ধানবোৰ ভঁৰালত জমা কৰি থোৱা হয়।
ভঁৰালটো ওখ ঠাইত হ'ব লাগে, যাতে পানী
জমা হৈ ধানবোৰ নষ্ট নকৰে।

ভঁৰাল

ডুলি

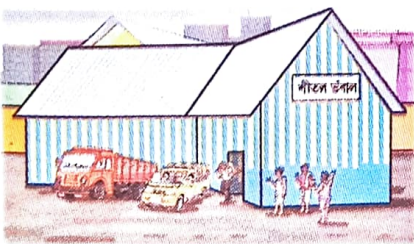
টোম

শাক-পাচলি, মাছ-মগুহ, ফল-মূল আদি
কিছুদিনলৈ সতেজ কৰি ৰাখিবৰ বাবে
ৰেফ্ৰিজাৰেটৰ নামৰ যন্ত্ৰবিধ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বাঁহেৰে তৈয়াৰী ডাঙৰ ডুলিবোৰত সৰিয়হ, তিল
আদি তেলজাতীয় শস্য আৰু মাটিমাহ, মগুমাহ আদি
মাহজাতীয় শস্য গোটেই বছৰৰ বাবে সংৰক্ষণ কৰি ৰখা
হয়। শস্যৰ বীজবোৰ বাঁহেৰে তৈয়াৰী এটা পাত্ৰত ৰখা
হয়। বীজ সংৰক্ষণ কৰা পাত্ৰটো হৈছে টোম।

ৰেফ্ৰিজাৰেটৰ

সোনকালে নষ্ট হৈ নোযোৱাকৈ শাক-পাচলি, ফল-মূল
আদি এক নিৰ্দিষ্ট উষ্ণতাত শীতল কৰি ৰখা হয়। এনেদৰে শীতল
কৰি ৰাখিব পৰা ভঁৰালেই হৈছে শীতল ভঁৰাল। কৃষিজাত শস্য,
যেনে- ধান, মাহ, চাহপাত আদি বিশেষভাৱে নিৰ্মাণ কৰা
পণ্যাগাৰত ৰখা হয়। এই পণ্যাগাৰসমূহত শস্যবোৰ বহুদিন
ভালে থাকিবৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট উষ্ণতাত ৰখা হয়।

অনুশীলনী

১। চমু উত্তৰ দিয়া-

- (ক) দুবিধ কেঁচাই খোৱা পাচলিৰ নাম লিখা।
- (খ) দুবিধ বাৰিষা কালত হোৱা পাচলিৰ নাম লিখা।
- (গ) দুবিধ খৰালি কালত হোৱা পাচলিৰ নাম লিখা।
- (ঘ) মাহজাতীয় শস্য দুবিধৰ নাম লিখা।
- (ঙ) তেলজাতীয় শস্য দুবিধৰ নাম লিখা।
- (চ) ধানজাতীয় শস্য দুবিধৰ নাম লিখা।
- (ছ) মচলাজাতীয় শস্য দুবিধৰ নাম লিখা।
- (জ) দুবিধ খেতিৰ সঁজুলিৰ নাম লিখা।

২। শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা-

- (ক) খেতি কৰিবলৈ প্ৰথমতে মাটিডৰা ভালকৈ চহাব লাগে।
- (খ) ঘেঁহু অসমৰ প্ৰধান শস্য।
- (গ) সৰিয়হ এবিধ মাহজাতীয় শস্য।
- (ঘ) আজিকালি মাটি চহ কৰিবলৈ ট্ৰেক্টৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
- (ঙ) খেতি-বাতি কৰি বহুলোকে জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰে।

৩। ধান খেতি কৰিবলৈ হ'লে কি কি কৰিব লাগে?

৪। কি কি উপায়েৰে খেতি পথাৰত পানী যোগান ধৰা হয়?

৫। শীতল ভঁৰাল কি? শীতল ভঁৰালত কি কি খাদ্য বস্তু ৰখা হয় আৰু কিয় ৰখা হয়?

DAILY ASSAM